

LANDEN VAN EUROPA

Slovenië

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Slovenië, officieel de Republiek Slovenië, is een land in Midden-Europa aan de zuidrand van de Alpen. Het wordt begrensd door Oostenrijk in het noorden, Italië en de Adriatische Zee in het westen, Kroatië in het zuiden en oosten en Hongarije in het noordoosten.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Slovenië is 20.256 vierkante kilometer. Dat is ongeveer de helft van de oppervlakte van Nederland.

4 Bevolking

Het aantal inwoners bedraagt ruim 2 miljoen. De bevolkingsdichtheid per vierkante kilometer is 99. Slovenië is etnisch het meest homogene land van de opvolgerstaten van Joegoslavië. Wel wonen er veel Slovenen van oudsher buiten Slovenië: de meesten in Italië (Friuli) en Oostenrijk (Karinthië en Stiermarken), en daarnaast in Hongarije. In de Verenigde Staten, Canada, Argentinië en Australië is een grote Sloveense migrantengemeenschap, terwijl de Sloveense aanwezigheid in Nederland bijzonder oud is (15e eeuw) en in 1931 - als gevolg van de opkomst van de mijnen in Limburg - een hoogtepunt bereikte.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De hoofdstad van Slovenië is Ljubljana. Slovenië telt slechts weinig grote steden. De hoofdstad Ljubljana (278.000 inwoners) en Maribor (115.000 inwoners) zijn de enige twee steden met meer dan honderdduizend inwoners. De elf grootste gemeenten hebben de status "stadsgemeente", die hen meer bevoegdheden verleent dan een gewone gemeente. Deze stadsgemeenten zijn: Celje, Koper, Kranj, Ljubljana (hoofdstad), Maribor, Murska, Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec, Velenje.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Het huidige Slovenië behoorde eeuwenlang tot Oostenrijk. De Slovenen leefden in de kroonlanden Krain, Karinthe, Stiermarken, Primorska met het Vorstelijk Graafschap Gorica en Gradišče en het achterland van Triëst.

In 1866 gingen enige gebieden, die door Slovenen werden bewoond, deel uitmaken van het nieuwe Italië. In 1918 werd Slovenië een onderdeel van de kortstondige Staat van Slovenen, Kroaten en Serviërs (SHS), om vervolgens deel te gaan uitmaken van het Koninkrijk Joegoslavië. Op dat moment, in de periode 1919-1920, werden de grenzen van Slovenië vastgelegd in het verdrag van Saint-Germain (noordgrens), het verdrag van Rapallo (westgrens) en het verdrag van Trianon (noord-oostgrens). Na de bezetting in 1941, waarbij Slovenië opgedeeld werd tussen Duitsland, Italië en Hongarije, volgde een hevige bevrijdingsstrijd onder leiding van het Sloveense Bevrijdingsfront, die zich aansloten bij de partizanen van Tito. Op 10 augustus 1945 ging Slovenië als Volksrepubliek Slovenië deel uitmaken van het Democratisch Federatieve Joegoslavië, dat zich een paar maanden later, na de onvrije verkiezingen

op 11 november, Federatieve Volksrepubliek Joegoslavië ging noemen, en nog weer later, van 1963 tot 1991, Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië (SFRJ) heette.

Slovenië was de welvarendste republiek in deze federatie. Op 7 maart 1990 werd de naam "Socialistische Republiek Slovenië" gewijzigd in "Republiek Slovenië". In 1991 werd Slovenië onafhankelijk. Hieraan ging de Tiendaagse Oorlog vooraf, die werd beëindigd door het Akkoord van Brioni.

7 Staatsvorm

Slovenië is een republiek met een president als staatshoofd, gekozen voor 5 jaar. De regeringsleider wordt voor een termijn van 4 jaar gekozen. Het parlement bestaat uit 2 kamers, de Nationale Assemblee, 90 zetels, leden gekozen voor 4 jaar. Daarnaast bestaat een Staatsraad, met beperkte bevoegdheden.

In 2004 werd Slovenië de eerste republiek van het voormalige Joegoslavië die lid werd van de Europese Unie. Het land is ook lid van de NAVO.

Het volkslied is Zdravljica.

25 juni is de nationale feestdag.

8 Regio's en departementen

Slovenië telt sinds 2006 205 gemeenten, waarvan er 11 een bijzondere status als verzorgingscentrum hebben en "stadsgemeenten" worden genoemd. Het land is verder verdeeld in een twaalfstal statistische regio's. De statistische regio's zijn de volgende: Pomurska, Podravska, Koroška, Savinjska, Zasavska, Spodnje Posavska, Jugovzhodna Slovenija, Osrednjeslovenska, Gorenjska, Notranjskokraška, Goriška, Obalnokraška. Van oudsher bestaat Slovenië in een groot aantal historische regio's en subregio's, die in het dagelijks spraakgebruik een grote rol spelen: Primorska (Küstenland), Kranjska (Krain), Gorenjska (Oberkrain), Notranjska (Innerkrain), Dolenjska (Unterkrain), Koroška (Karinthië), Štajerska (Stiermarken) en Prekmurje (Übermurgebiet).

9 Infrastructuur

Het wegennet is goed ontwikkeld, ongeveer 20.000 km. Het hoofdwegennet bestaat uit twee snelwegen met tolheffing, die Slovenië verbinden met Oostenrijk. Beide kruisen elkaar bij de hoofdstad Ljubljana. Daarnaast lopen er enkele snelwegen bij de grens met Italië en wordt er gewerkt aan een verbinding met Kroatië. De overige wegen zijn van tamelijk goede kwaliteit en hebben twee, soms vier rijstroken. Onverharde wegen komen alleen voor in afgelegen bergstreken. De bewegwijzering is goed.

Met de Sloveense treinen (ruim 1200 km spoorweg) kun je alle regio's van het land bereiken. Slovenië is opmerkelijk goed verbonden met spoorwegen naar alle omringende landen. Een gedeelte van het spoorwegennet is geëlektrificeerd.

Slovenië heeft 13 luchthavens. Ten noorden van de hoofdstad Ljubljana ligt de internationale luchthaven Jože Pučnik. Het vliegveld Maribor is de tweede luchthaven van het land, maar heeft vrijwel alleen betekenis voor de luchtvracht.

De belangrijkste haven is Koper. Andere Sloveense havens zijn Portorož en Izola.

10 Klimaat

Het klimaat is in het noorden continentaal, aan de kust tot aan de lijn Nova Gorica-Postojna mediterraan.

11 Rivieren en meren

De Koritnica, Soča, Sava, Mura en Drava zijn de belangrijkste Sloveense rivieren. In de Julische Alpen ligt ook het grootste meer van Slovenië, het meer van Bohinj.

12 Gebergten

Slovenië is klein, dichtbebost en bergachtig. Ondanks het relatief kleine oppervlak kent het land grote verschillen in het landschap. In het noorden liggen de Karawanken (met toppen boven de 2000m), Kamnische Alpen en - in het noord-westen – de Julische Alpen met als hoogste top de Triglav, die met 2864 m de hoogste berg van het land is. Het oosten is daarentegen vlak, overgaand in de Pannonische laagvlakte van Hongarije. In het zuid-westen en zuiden overheersen middelgebergtes en heuvellandschappen, die overgaan in de Dinarische Alpen.

13 Nationale en regionale parken

In de Julische Alpen ligt in het Triglav Nationaal Park, het enige in Slovenië.

14 Industrie en economie

De economie van Slovenië is van alle economieën van de nieuwe EU-lidstaten (2004) de welvarendste. Hoewel het land voor 1991 deel uitmaakte van het communistische Joegoslavië was Slovenië altijd al op West-Europa gericht. Hierdoor was Slovenië binnen het voormalige Joegoslavië veruit de welvarendste deelstaat. Door zijn handelsoriëntatie op West-Europa heeft Slovenië weinig te lijden gehad onder het uiteenvallen van Joegoslavië en de val van het communisme in Oost-Europa. Ook door zijn afgelegen ligging ten opzichte van de oorlogsgebieden in de Joegoslavische oorlogen ontsprong Slovenië de dans. Doordat Slovenië een open economie is zijn de prestaties van de Sloveense economie afhankelijk van de economische prestaties van de belangrijkste handelspartners (Duitsland, Italië, Oostenrijk en Frankrijk). Mogelijke uitdagingen voor de Sloveense economie zijn het bedwingen van de vrij hoge inflatie en het in toom houden van de arbeidskosten.

Belangrijke industrieën zijn de productie van elektrische apparatuur, verwerkte voedingsmiddelen, papier en papier, chemische producten, textiel, metaal en houtproducten, en elektriciteit. Andere belangrijke industrieën omvatten de productie van schoenen, ski's, en meubilair. Ook zijn er veel kolenmijnen en staalfabrieken.

15 Wijnbouw

De Sloveense wijnbouw is verspreid over drie sectoren met elk een heel eigen karakter. Er wordt zowel witte als rode wijn geproduceerd.

16 Landbouw

De Sloveen voelt zich, vanuit zijn volksaard, zeer verbonden met het platteland. De bevolking woont zeer verspreid over het grondgebied, en zelfs in de steden (vrij klein) leeft men nog met het platteland. Toch is de landbouw weinig productief. Er zijn voornamelijk kleine bedrijfjes. De rundveehouderij de belangrijkste productietak. In tegenstelling tot wat men van een zuiders land zou verwachten, neemt de productie van wijn en vooral fruit niet toe.

17 Bosbouw

Meer dan de helft van het land is bebost.

18 Godsdienst

Bijna 80% van de bevolking is rooms-katholiek.

19 Onderwijs

Onderwijs is verplicht voor kinderen tussen 6 en 15 jaar.

20 Cultuur

Het eerste Sloveense boek verscheen in 1550. Tot het einde van de 18^e eeuw werden bijna alle boeken in het Latijn of Duits uitgegeven. De Sloveense literatuur bloeide in het begin van 1800 tijdens de Romantiek en begon een eigen identiteit te ontwikkelen. Sloveense literatuur onmiddellijk vóór en na

de Tweede Wereldoorlog werd sterk beïnvloed door het socialistisch realisme en de oorlog zelf. Diverse andere literaire stijlen, zoals de symboliek en het existentialisme, hebben beïnvloed Sloveense schrijvers sinds de jaren 1960.

Slovenië heeft een ongewone verscheidenheid van kunst, variërend van gotische fresco's aan de hedendaagse beeldhouwkunst. In de late negentiende eeuw zien we de opkomst van een Sloveense expressionistische school. In het begin van de twintigste eeuw ontstaat een nieuwe trend in de kunst wanneer een groep kunstenaars zich aanmeldt als de Club van Onafhankelijken, van wie sommigen blijven werken onder de socialistische regering van Tito. Het huidige Slovenië heeft een kleine, maar levendige kunstgemeenschap. Er is ook een rijke traditie van volkskunst die het best wordt geïllustreerd door de geschilderde bijenkorven geïllustreerd met volksmotieven.

Volksmuziek en -dans zijn een belangrijk onderdeel van de cultuur van Slovenië. Volksdansen zijn nog steeds een deel van de traditionele feesten.

Sloveense steden hebben veel goed bewaarde gebouwen die verschillende stijlen van architectuur laten zien: Romeins, Italiaanse barok, Art Nouveau.

21 Eten en drinken

Slovenië heeft een rijke culinaire traditie die een product is van zowel het klimaat en de ligging op het kruispunt van Midden-Europa. Het Sloveense culinaire erfgoed is een afspiegeling is van de Middellandse Zee, alpine en Oost-Europese culturen. De maaltijden zijn een belangrijk onderdeel van de Sloveense gezinsleven, en genieten van een hapje of een glas wijn in een cafe met vrienden is een typische sociale activiteit. Hoewel elke regio in Slovenië haar eigen specialiteiten heeft, zijn de meeste van de oudste traditionele Sloveense gerechten gemaakt met behulp van meel, boekweit of gerst, evenals aardappelen en kool. De stad Idrija staat bekend om zijn Idrija zlikrofi, gekruide aardappel ballen verpakt in dun uitgerold deeg, en zeljsevka, gerold gistdeeg met kruiden gevuld. De stad Murska Sobota, Slovenië's meest noordelijke stad, is beroemd om zijn prekmurska gibanica, een gebak gevuld met kwark, maanzaad, walnoten, en appel.

22 Taal

De officiële landstaal is Sloveens.

23 Geldeenheid

Op 1 januari 2007 heeft Slovenië als eerste nieuwe EU-lidstaat de euro ingevoerd. Dit betekende het einde van de Sloveense tolar.

24 Media

Radiotelevizija Slovenija (RTVSLO) is de officiële Sloveense radio- en televisiezender. Daarnaast is in Slovenië een groot aantal commerciële zenders te ontvangen. In Slovenië worden zo'n 20 landelijke en regionale kranten en tijdschriften uitgegeven.

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Meren van Bohinj en Bled
- Grotten van Postojna en Škocjan
- Bedevaartplaats Ptujška Gora bij Ptuj
- Ljubljana
- Stoeterij van de Lipizzaner paarden bij Lipica
- Triglav Nationaal Park, nabij Bovec